

Pyhäjärven osakaskunta – puskurilaina ja avustus

Kunnanhallitus 08.09.2025 § 279

127/02.05.03/2025

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää: 1) myöntää 24 000 € lainan Pyhäjärven osakaskunnalle sillä edellytyksellä, että valtuusto hyväksyy tarvittavan talousarviomuutoksen. Lainan korko on euribor, lainan vakuutena on osakaskunnan irtaimisto. Lainan takaisinmaksu suoritetaan, kun osakaskunta saa Ely:ltä rahoituksen maksatuksen, kuitenkin siten, että 14 000 € (+korko) maksetaan 31.8.2026 mennessä ja 10 000 € (+korko) 1.4.2027 mennessä 2) sitoutuu myöntämään Pyhäjärven osakaskunnalle 9 581€ avustuksen talousarviovuonna 2026 3) valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan velkakirjan ja panttaussitoumuksen sekä tekemään niihin teknisluonteisia korjauksia.
Päätös	Päätösesitys hylättiin kokonaisuudessaan
Käsittely	Markku Kankaanranta jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta esteellisenä pykälän käsittelyn ajaksi 16:38-17:01 Timo Tossavainen esitti, että päätösesitys hylätään kokonaisuudessaan. Esitys perusteluineen liitetään pöytäkirjaan. Marko Poikela kannatti esitystä. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja päätösesitys hylättiin.
Perustelut	Pyhäjärven osakaskunta hakee kunnan väliaikaisrahoitusta ja avustusta Pyhäjärven vesistönkunnostukseen ja siihen liittyviin investointeihin. Pyhäjärvi on kunnan ainoa järvi ja Suomen eteläisin tunturijärvi. Pyhäjärven osakaskunta käsittää yhteensä noin 240 hehtaarin vesialueen, ja sen osakkaita ovat osakaskiinteistöjen omistajat, mukaan lukien kunta. Osakaskunta hallitsee yli 400 osakkaan vesialuetta, ja vastaa sen kehittämisestä ja hoidosta. Osakaskunnan toimintaa säätelee mm. yhteisaluelaki (758/1989). Yhteisaluelain 3 §:n mukaan yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden osakkaita ovat kiinteistöjen omistajat. Osakkaat muodostavat osakaskunnan. Saman lain 4 §:n mukaan osakaskunnan tehtävänä on huolehtia yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden hallinnosta ja aluetta tai etuutta koskevien muiden asioiden hoidosta. Osakaskunta on usean vuoden ajan hakenut ELY:ltä tukea vesistöjen kunnostukseen. Keväällä 2025 osakaskunta sai viimein kaksivuotisen avustuksen (Pyhän vedet -24) vesistöjen kunnostukseen ja tähän liittyvän yksivuotisten avustuksen (Pyhän vedet -25) hoito- ja kunnostuskalustoon tehtäviin investointeihin. Molemmat hankkeet edistävät strategian mukaisesti kunnan elinvoimaa ja hyvinvointia, parantavat luonnon tilaa ja tukevat myös kestävästä kasvun hanketta. Lisäksi hankkeet liittyvät Yli-Kemin kalatalousalueen vesihoidon toimenpidesuunnitelmaan. Pyhäjärvellä on kuluva kesän aikana käynyt eurooppalaisia

kalastusmatkajärjestäjiä osana Fish & Fun Fam Trip Kuusamo & Pyhä - hanketta, joiden palaute tutustumistamatkasta on ollut erinomaista. Tämä luo mahdollisuuksia kesään sijoittuvan kalastusmatkailun lisäämiselle sekä Pyhäjärven että koko kunnan alueella.

Pyhän vedet -24 edistää Pyhäjärven vesistön kestäväää käyttöä, hyvän tilan saavuttamista ja vesiluonnon monimuotoisuutta parantamalla kalan kulkua ja kalakantojen luontaista lisääntymistä sekä tukemalla kestäväää kalastusta. Toimenpiteisiin kuuluvat särkikalajien ja heikentyneiden arvokalojen poistaminen eri pyydyksillä, järvikortteen niitto veden laadun ja maisemallisen viihtyisyyden parantamiseksi, Pyhäjoen alkupään virtauksen sekä Soutajalammin elinolosuhteiden kohentaminen ja taimenen istutusten mahdollistaminen. Samalla toteutetaan hoito- ja poistokalastussuunnitelmia sekä tehostetaan seuranta saalispalautteiden avulla. Hyötyinä ovat kalakantojen vahvistuminen, veden laadun paraneminen, virkistys- ja matkailumahdollisuuksien lisääntyminen sekä paikallisen osaamisen, yhteistyön ja alueen elinvoiman vahvistuminen jatkuvan seurannan turvin.

Hankkeen kokonaisrahoitus on 64 004 €, josta ELY:n osuus on 32 002 € (50%), talkootyön osuus 12 840 € ja omaraahoitusosuus 19 162 €. Tästä omaraahoitusosuudesta puolta, 9 851 €, osakaskunta hakee avustuksen muodossa kunnalta. Toisen puolen osakaskunta kerää omien kanaviensa kautta.

Pyhän vedet -25 on yksivuotinen investointihanke, jonka kokonaisrahoitus on 38 411,70 €. Julkisen rahoituksen osuus on yhteensä 30 729,36 € (80%), talkootyön osuus 6400 € ja omaraahoituksen osuus 1 282,34 €. Hankkeen avulla tehtävät investoinnit mahdollistavat Pyhän vedet -24 hankkeen läpiviennin tavoitteiden mukaisesti. Investointien painottuessa hankkeen alkupäähän, on osakaskunta siinä tilanteessa, että se ei nykyisellä varallisuudellaan pysty investoimaan riittävässä määrin, ja näin samalla turvaamaan Pyhän vedet -24 hankkeen loppuunviemisen suunnitelmien mukaisesti.

Molempien hankkeiden läpiviennin mahdollistamiseksi osakaskunta tarvitsee kunnalta avustuksen lisäksi 24 000 € väliaikaisrahoituksen puskurilainan muodossa ajalle 1.10.2025-30.4.2027. Osakaskunta maksaa lainan takaisin kahdessa osassa: ensimmäinen osa 14 000 € maksetaan osakaskunnan saatua Pyhän vedet -25 hankkeen loppumaksatuksen ELY:ltä elokuun 2026 loppuun mennessä, ja lainan jäljelle jäävä osa 10 000 € maksetaan osakaskunnan saatua Pyhän vedet -24 hankkeen loppumaksatuksen ELY:ltä huhtikuun 2027 loppuun mennessä.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Valtiontuen tunnusmerkit:

- Julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan
- Etu on valikoiva eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin (esimerkiksi jollekin alalle tai alueelle)

- Toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua
- Toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan, jos kaikki nämä tunnusmerkit täyttyvät samanaikaisesti.

Osakaskunnalle annettava laina sekä avustus eivät täytä valtiontuen tunnusmerkkejä, koska tämä ei kanavoi julkisia varoja taloudelliseen toimintaan eikä tämä vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua saati vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Osakaskunnalle myönnettävä on suuruudeltaan pieni, eikä se vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainaan ei muutenkaan sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Lainan vakuutena on osakaskunnan erikseen yksilöity irtaimisto, jonka arvo on ennen lopullisia investointeja 21 460 € ja investointien jälkeen 33 010 €. Osakaskunta sitoutuu maksamaan lainan hankkeiden loppumaksatuksen yhteydessä. Kunta katsoo, että tämä kokonaisuus on riittävä vakuus kunnan etujen turvaamiseksi ottaen huomioon lainan suhteellisen vähäisen määrän ja osakaskunnan koon.

Valmistelija	vt. kunnanjohtaja
Esittelijä	vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä voi tehdä kuntalain 134 §:n mukaisen oikaisuvaatimuksen.